

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา^{*}
The roles of the Banhwa Subdistrict Administrative Organization in improving the
quality of life for individuals with disabilities in Banhwa Subdistrict, Bang Pa-In District,
Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

ธนาวรรณ เรืองสังข์^{**}

THANAWAN RUANGSANG

6614830078@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ และ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย เชิงสำรวจ 61 คน และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย มีการจ้างงาน การพัฒนาทักษะอาชีพ และการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขมาใช้ในการพัฒนาองค์กรและจำนวนบุคลากรเพียงพอในการดูแลระบบการลงข้อมูลเบี่ยงชีฟ มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมทักษะด้านฟื้นฟูสมรรถภาพแก่คนพิการ รวมถึงองค์กรมีกฎระเบียบที่มาตรฐานและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยภาพรวมของคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ได้แก่ ด้านจิตใจและด้านสิ่งแวดล้อม ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านร่างกายและด้านความสัมพันธ์ทางสังคม สำหรับปัจจัยด้านองค์กรที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารจัดการ ตามลำดับ

คำสำคัญ: บทบาท ; คุณภาพชีวิต ; คนพิการ

Keywords: The roles ; Quality of life ; Individuals with disabilities

^{*} บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

^{**} นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

นโยบายภาครัฐได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งหน่วยงานรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด โดยนโยบายจะเน้นให้ครอบคลุม 4 มิติ คือ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ สภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2575) การเห็นถึงความสำคัญและกำหนดนโยบายเพื่อวางแผนดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับคนพิการ จึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนั้นจึงกำหนดนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติในระยะ 20 ปี และนโยบายที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันแล้วยังสอดคล้องตามแนวทาง คือ “โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่านผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและคนพิการ” มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาภาระ ค่าครองชีพและเพิ่มศักยภาพของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ (โครงการลงทะเบียนฯ) ปี 2565 ให้มีโอกาเข้าถึงการใช้จ่ายที่จำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเพิ่มการบริโภคและกระตุ้นเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ โดยรัฐจะสนับสนุนเงินจำนวน 10,000 บาทต่อคน และยังสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ จึงสามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติราชการ การติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงาน เกิดประสิทธิผลสำหรับหน่วยงานราชการ นอกจากนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องการมีส่วนร่วมของจิตอาสาในปัจจุบันยังเป็นที่ต้องการของสังคม เนื่องด้วยสังคมยังมุ่งหวังให้แต่ละคนยึดถือและนำมาประพฤติปฏิบัติ ซึ่งแสดงออกโดยมีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ การเสียสละให้กับคนอื่นอย่างเต็มใจ การดูแลใส่ใจ สิ่งแวดล้อมและชุมชน ถือเป็นทุนสังคมที่ประเทศไทยและทั่วโลกกำลังผลักดันให้เกิดขึ้นเพื่อที่จะช่วยให้สังคมชาติบ้านเมืองสามารถดำรงได้อย่างปกติสุข (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2567)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่า มีประชากรทั้งหมด จำนวน 2,856 คน ในส่วนของคนพิการข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน 2567 มีจำนวนทั้งสิ้น 72 คน คิดเป็นร้อยละ 2.52 ของประชากรทั้งหมด คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 สอดคล้องกับภาพรวมของประเทศที่พบความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด ดังนั้น คนพิการที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านหว่า ทำให้เดินทางไม่สะดวกเพราะอาศัยอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ 17 กิโลเมตร ทำให้ขาดโอกาสในการได้รับการดูแลรักษาหรือฟื้นฟูจากแพทย์เฉพาะทาง การสนับสนุนกายอุปกรณ์ เช่น รถเข็น การใช้แขนขาเทียม เป็นต้น ส่งผลทำให้เกิดอุปสรรคในการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งสังคมในปัจจุบันไม่ได้เปิดโอกาสให้คนพิการได้แสดงความสามารถเท่าที่ควรและสถานประกอบการต่าง ๆ เพราะฉะนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งหน่วยงานในระดับพื้นที่ มีอำนาจในการบริหารกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีข้อมูลมีความรอบรู้เกี่ยวกับประชากรของชุมชน และเป็นผู้รู้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจอิสระในการกำหนดทิศทางการวางแผนตัดสินใจในการสนับสนุนงาน ด้านการส่งเสริมสุขอนามัย จัดบริการสาธารณะกฎหมายและอำนาจของข้อบัญญัติตำบลต่าง ๆ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่า , 2567)

การศึกษานี้จะทำให้ทราบถึงบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว่า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว่า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

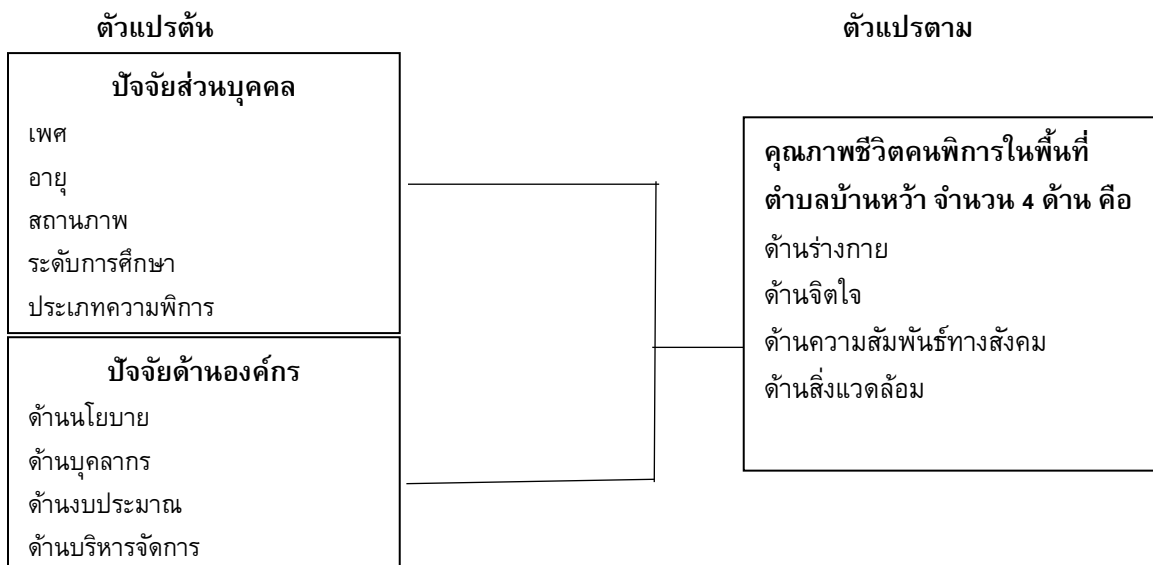
1. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคณพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคณพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคณพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้าแตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคณพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนทฤษฎีบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้ากับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคณพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า ใช้กรอบคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม (World Health Organization [WHO], 2004) ผู้วิจัยนำมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยผสมวิธี (Mixed Method) ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์ (Interview) ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ได้แก่ คณพิการ ผู้ดูแลคณพิการ ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 72 คน (ข้อมูล ณ 30 พฤศจิกายน 2567) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณพิการ ผู้ดูแล คณพิการ ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยใช้สูตรคำนวณของ Krejcie & Morgan กำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจของประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 61 คน และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2567, หน้า 46) เลือกผู้ให้ข้อมูล

สำคัญ (Key Informants) จำนวน 3 คน ดังนี้ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ผู้ดูแลคนพิการ จำนวน 1 คน และ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทความพิการ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentages) และใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยด้านองค์กรและคุณภาพชีวิตของคนพิการ ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. สถิติเชิงอนุมาน ถ้าจำแนกตาม เพศ ใช้สถิติการทดสอบค่าที แบบ Independent Sample (t-test) และถ้าจำแนกตาม อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทความพิการ ใช้การวิเคราะห์แบบแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หากพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's LSD) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์กรกับคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ทำวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการตีความ และดึงใจความสำคัญ ซึ่งครอบคลุมประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้และนำเสนอเป็นข้อความแบบบรรยาย เพื่อเป็นการยืนยันว่าข้อเท็จจริงและอธิบายสนับสนุนข้อมูลการสำรวจ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 บทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหว้าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 บทบาทของอบต.ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม (n=61)

บทบาทของอบต.ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.ด้านร่างกาย	3.31	0.80	ปานกลาง	4
2.ด้านจิตใจ	3.52	0.89	มาก	1
3.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.37	0.86	ปานกลาง	3
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	3.42	0.86	มาก	2
รวม	3.40	0.54	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 บทบาทการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.40 , S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาแล้วเป็นภาพรวมพบว่าด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.52 , S.D. = 0.89) รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 3.42 , S.D. = 0.86) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X}$ = 3.37 , S.D. = 0.86) และด้านร่างกาย ($\bar{X}$ = 3.31 , S.D. = 0.80) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องคำอธิบายดังนี้ “...ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดเพราะในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสามารถเข้าถึงได้สำหรับคนพิการ เช่น การปรับปรุงอาคารสถานที่ต่างๆ ให้เป็นมิตรกับคนพิการ หรือการจัดสร้างทางเดินที่สะดวกสำหรับรถเข็น การพัฒนาในด้านนี้จะทำให้คนพิการสามารถเดินทางและดำเนินชีวิตในชุมชนได้อย่างสะดวก...” (ผู้ใหญ่บ้าน, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ 10 มกราคม 2568) และสอดคล้องกับคำอธิบายผู้ดูแลคนพิการ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ 13 มกราคม 2568) ดังนี้ “...ด้านสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญ เนื่องจากการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินชีวิตของคนพิการ เช่น การจัดทำทางลาด การปรับปรุง สิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะ และการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม จะช่วยให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการและสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียม...”

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2. ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหว้าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยด้านองค์กรมีความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของอบต.กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้าโดยภาพรวม (n=61)

ปัจจัยด้านองค์กร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.ด้านนโยบาย	3.51	0.90	มาก	1
2.ด้านบุคลากร	3.43	0.88	มาก	3
3.ด้านงบประมาณ	3.48	0.75	มาก	2
4.ด้านบริหารจัดการ	3.10	0.89	ปานกลาง	4
รวม	3.38	0.56	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 ปัจจัยด้านองค์กร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาแล้วเป็นภาพรวมพบว่าด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.90) รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.75) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.88) และด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องคำอธิบายของผู้ใหญ่บ้าน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ 10 มกราคม 2568) ดังนี้ “...ด้านงบประมาณ ดังนั้นปัจจัยด้านงบประมาณเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่เราต้องทำงานร่วมกับ อบต. เพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมในการดูแลคนพิการ โดยเฉพาะในเรื่องของการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนหรือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ซึ่งหากงบประมาณมีไม่เพียงพอ เราก็จะต้องมีการวางแผนร่วมกันในการหาทางเลือกอื่นๆ...” และสอดคล้องกับคำอธิบายของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ 14 มกราคม 2568) ดังนี้ “...ด้านงบประมาณ เพราะการให้ทุนสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการต่างๆ เช่น ภาวะพึ่งพิง (Long term care) และกองทุนหลักประกันสุขภาพ (สปสช.)...”

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังตารางที่ 3 - 8

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้าแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ ของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม (n=61)

คุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน	Independent samples t-test				
	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1.ด้านร่างกาย	ชาย	3.23	0.69	-0.78	.203
	หญิง	3.39	0.92		
2.ด้านจิตใจ	ชาย	3.30	0.84	-2.11	.457
	หญิง	3.77	0.90		
3.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ชาย	3.09	0.62	-2.93*	.002
	หญิง	3.70	1.00		
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	ชาย	3.54	0.93	1.19	.078
	หญิง	3.27	0.75		
รวม	ชาย	3.29	0.45	-1.79	.011
	หญิง	3.54	0.62		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 คนพิการที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นของคนพิการที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวมพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.011 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ปฏิเสธ H_0 และยอมรับสมมติฐาน (H_1) เพศของคนพิการ (เพศชายและเพศหญิง) มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามอายุของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวมและรายด้าน (n=61)

คุณภาพชีวิต	One-way ANOVA :F-test				
	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1.ด้านร่างกาย	ต่ำกว่า 20 ปี	3.55	1.01	.87	.462
	ระหว่าง 21 - 30 ปี	3.29	.73		
	ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.07	.78		
	40 ปี ขึ้นไป	3.33	.70		
2.ด้านจิตใจ	ต่ำกว่า 20 ปี	3.88	1.03	1.79	.159
	ระหว่าง 21 - 30 ปี	3.57	.76		
	ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.56	.91		
	40 ปี ขึ้นไป	3.17	.81		
3.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ต่ำกว่า 20 ปี	3.81	1.07	3.50*	.021
	ระหว่าง 21 - 30 ปี	3.36	.83		
	ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.53	.87		
	40 ปี ขึ้นไป	2.91	.77		
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	ต่ำกว่า 20 ปี	3.24	.70	.43	.735
	ระหว่าง 21 - 30 ปี	3.38	.66		
	ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.60	1.20		
	40 ปี ขึ้นไป	3.43	.80		
รวม	ต่ำกว่า 20 ปี	3.62	.66	1.58	.205
	ระหว่าง 21 - 30 ปี	3.40	.48		
	ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.44	.59		
	40 ปี ขึ้นไป	3.21	.41		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.205 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน หมายความว่า อายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามสถานภาพของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวมและรายด้าน (n=61)

คุณภาพชีวิต	One-way ANOVA :F-test				
	สถานภาพ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1.ด้านร่างกาย	โสด	3.55	1.01	.87	.462
	สมรส	3.29	.73		
	หย่าร้าง	3.07	.78		
	หม้าย	3.33	.70		
2.ด้านจิตใจ	โสด	3.88	1.03	1.79	.159
	สมรส	3.57	.76		
	หย่าร้าง	3.56	.91		
	หม้าย	3.17	.81		
3.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	โสด	3.81	1.07	3.50*	.021
	สมรส	3.36	.83		
	หย่าร้าง	3.53	.87		
	หม้าย	2.91	.44		
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	โสด	3.24	.70	.43	.735
	สมรส	3.38	.66		
	หย่าร้าง	3.60	1.20		
	หม้าย	3.43	.80		
รวม	โสด	3.62	.66	1.58	.205
	สมรส	3.40	.48		
	หย่าร้าง	3.44	.59		
	หม้าย	3.21	.41		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.205 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน หมายความว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 แสดงลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษาของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวมและรายด้าน (n=61)

คุณภาพชีวิต	One-way ANOVA :F-test				
	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1.ด้านร่างกาย	ประถมศึกษา	4.33	.64	10.96*	.000
	มัธยมศึกษาตอนต้น/	3.90	.74		
	มัธยมศึกษาตอนปลาย				
	ปวช./ปวส.	3.15	.48		
	ปริญญาตรี	2.90	.67		
	ไม่ได้รับการศึกษา	2.96	.56		

ตารางที่ 6 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	One-way ANOVA :F-test				
	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
2.ด้านจิตใจ	ประถมศึกษา	3.79	1.05	.66	.625
	มัธยมศึกษาตอนต้น/ มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.53	.98		
	ปวช./ปวส.	3.59	1.09		
	ปริญญาตรี	3.23	.80		
	ไม่ได้รับการศึกษา	3.61	.78		
3.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ประถมศึกษา	3.75	1.05	.68	.607
	มัธยมศึกษาตอนต้น/ มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.30	1.12		
	ปวช./ปวส.	3.41	.89		
	ปริญญาตรี	3.15	.75		
	ไม่ได้รับการศึกษา	3.43	.72		
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	ประถมศึกษา	3.62	.45	2.64*	.043
	มัธยมศึกษาตอนต้น/ มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.30	.82		
	ปวช./ปวส.	3.74	1.22		
	ปริญญาตรี	3.73	.75		
	ไม่ได้รับการศึกษา	3.73	.73		
รวม	ประถมศึกษา	3.87	.60	2.65	0.043
	มัธยมศึกษาตอนต้น/ มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.51	.64		
	ปวช./ปวส.	3.47	.62		
	ปริญญาตรี	3.25	.44		
	ไม่ได้รับการศึกษา	3.24	.09		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.043 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7 แสดงลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามประเภทความพิการของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้าโดยภาพรวม และรายด้าน (n=61)

คุณภาพชีวิต	One-way ANOVA :F-test				
	ประเภทความพิการ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1.ด้านร่างกาย	ความพิการทางการเห็น	3.62	1.21	.52	.719
	ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อ	3.33	.67		
	ความหมาย				
	ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือ	3.24	.81		
	ทางร่างกาย				
	ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม	3.08	.61		
	ความพิการทางสติปัญญา	3.46	.75		
	ความพิการทางการเรียนรู้	-	-		
2.ด้านจิตใจ	ความพิการทางออกัสติก	-	-	.94	.449
	ความพิการทางการเห็น	3.90	.85		
	ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อ	3.44	.83		
	ความหมาย				
	ความพิการทางการจิตใจหรือ	3.58	.85		
	พฤติกรรม				
	ความพิการทางสติปัญญา	1.05	.37		
	ความพิการทางการเรียนรู้	-	-		
3.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ความพิการทางออกัสติก	-	-	2.03	.103
	ความพิการทางการเห็น	3.86	.84		
	ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อ	3.22	.88		
	ความหมาย				
	ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือ	3.39	.86		
	ทางร่างกาย				
	ความพิการทางการจิตใจหรือ	3.67	.85		
	พฤติกรรม				
	ความพิการทางสติปัญญา	2.75	.61		
	ความพิการทางการเรียนรู้	-	-		
	ความพิการทางออกัสติก	-	-		

ตารางที่ 7(ต่อ)

คุณภาพชีวิต	One-way ANOVA :F-test				
	ประเภทความพิการ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	ความพิการทางการเห็น	4.10	.63	5.15*	.001
	ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อ	3.74	.68		
	ความหมาย				
	ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือ	3.03	.84		
	ทางร่างกาย				
	ความพิการทางการจิตใจหรือ	4.04	.60		
	พฤติกรรม				
	ความพิการทางสติปัญญา	3.21	.73		
	ความพิการทางการเรียนรู้	-	-		
	ความพิการทางออทิสติก	-	-		
รวม	ความพิการทางการเห็น	3.87	.59	2.58*	.047
	ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อ	3.44	.47		
	ความหมาย				
	ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือ	3.31	.52		
	ทางร่างกาย				
	ความพิการทางการจิตใจหรือ	3.59	.55		
	พฤติกรรม				
	ความพิการทางสติปัญญา	3.11	.42		
	ความพิการทางการเรียนรู้	-	-		
	ความพิการทางออทิสติก	-	-		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า จำแนกตามประเภทความพิการ โดยภาพรวมพบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.047 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า ประเภทความพิการที่แตกต่างกันมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับการอธิบายของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 มกราคม 2568) ดังนี้ “...เนื่องจากคนพิการมักมีข้อจำกัดทางร่างกายที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต องค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรให้ความสำคัญกับการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข เช่น กายภาพบำบัด, การฟื้นฟูสมรรถภาพ, การจัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือ เช่น รถเข็น วอล์คเกอร์ อวัยวะเทียม ฯลฯ...”

ทั้งนี้ในด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของคนพิการ ดังคำอธิบายของผู้ดูแลคนพิการ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 13 มกราคม 2568) ดังนี้ “... การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินชีวิตของคนพิการเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้คนพิการสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสะดวกและเท่าเทียม ได้แก่ การจัดทำทางลาดและ

ราวจับเพื่ออำนวยความสะดวกให้คนพิการ, การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะ เช่น ห้องน้ำสำหรับคนพิการและการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เช่น รถเข็น, วอล์คเกอร์...”

ในด้านจิตใจแม้ว่าจะมีพบความคิดเห็นของผู้พิการที่มีความแตกต่าง หากแต่อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 มกราคม 2568) ได้อธิบายถึงข้อมูลสำคัญดังนี้ “...สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้คุณภาพชีวิตของคนพิการดีขึ้น คือ ด้านจิตใจ เนื่องจากคนพิการหลายคนเผชิญกับความเครียด ความกังวล และความรู้สึกโดดเดี่ยวจากการถูกตีตราทางสังคม การสนับสนุนด้านสุขภาพจิต เช่น การให้คำปรึกษา...” เช่นเดียวกันกับด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ดังคำอธิบายของผู้ดูแลคนพิการ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 13 มกราคม 2568) ดังนี้ “...ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมต้องได้รับการปรับปรุง เพราะยังขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม และการสร้างความเข้าใจระหว่างคนพิการกับชุมชน เป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดี การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายสนับสนุน จะช่วยให้คนพิการรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม...”

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า (n=61)

ปัจจัยด้านองค์กร	คุณภาพชีวิต				
		ด้านร่างกาย	ด้านจิตใจ	ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม
1. ด้านนโยบาย	r	.143	.780*	.869*	.110
	Sig.	.273	.000	.000	.398
2. ด้านบุคลากร	r	.186	.868*	.944*	.105
	Sig.	.151	.000	.000	.423
3. ด้านงบประมาณ	r	-.002	.047	.074*	.676*
	Sig.	.985	.721	.000	.000
4. ด้านบริหารจัดการ	r	.173	-.079	.135	.050
	Sig.	.182	.547	.298	.704
รวม	r	.215	.667*	.811*	.239
	Sig.	.096	.000	.000	.064

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์กรต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า พบว่า ปัจจัยองค์กรโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวม ($r = 0.770$, $\text{Sig.} = 0.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องคำอธิบายของผู้ใหญ่บ้าน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ 10 มกราคม 2568) ดังนี้ “...ด้านงบประมาณ ดังนั้นปัจจัยด้านงบประมาณเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่เราต้องทำงานร่วมกับ อบต. เพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมในการดูแลคนพิการ โดยเฉพาะในเรื่องของการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนหรือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ซึ่งหากงบประมาณมีไม่เพียงพอ เราจะต้องมีการวางแผนร่วมกันในการหาทางเลือกอื่นๆ...” และสอดคล้องกับ

คำอธิบายของผู้ดูแลคนพิการ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ 13 มกราคม 2568) ดังนี้ “...ด้านงบประมาณ เพราะ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ งบประมาณที่เพียงพอจะช่วยให้สามารถจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกอบรม และการสนับสนุนอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่...” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำอธิบายของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ 14 มกราคม 2568) ดังนี้ “...ด้านงบประมาณ เพราะ การให้ทุนสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการต่าง ๆ เช่น ภาวะพึ่งพิง (Long term care) และกองทุน หลักประกันสุขภาพ (สปสช.)...”

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าเพศ ระดับการศึกษาและประเภทความพิการที่แตกต่างกันมีผลต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้าแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อายุ และสถานภาพ มีมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า แตกต่างกันไม่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้าที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยสามารถอภิปรายประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้สูงอายุได้ให้ความสำคัญกับด้านจิตใจ เนื่องจากด้านจิตใจเป็นสิ่งที่ทำให้ คนพิการมีกำลังใจในการดำรงชีวิตประจำวัน โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในครอบครัวและคนรอบข้างใน การดูแลด้านจิตใจ จนทำให้เกิดผลดีต่อคนพิการ เช่น รู้สึกมั่นคง ปลอดภัยเมื่ออยู่กับครอบครัว หรือผู้ดูแล สอดคล้องกับผลงานวิจัยกรรวิ แก้วมณี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครกับการปฏิบัติงานอาสาสมัคร พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครกับการปฏิบัติงานอาสาสมัคร โดย ภาพรวมคุณภาพชีวิตภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านจิตใจ ด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก เหตุผลที่สนับสนุนให้ผู้สูงอายุ ปฏิบัติงานอาสาสมัครมี 3 ด้าน โดยมีการเลือกให้เหตุผลในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะเหตุผลด้านพื้นฐานทาง ความคิด อารมณ์ จิตใจและสังคมของผู้สูงอายุและด้านความคาดหวังการทดแทนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับ ตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเหตุผลที่สนับสนุนให้ปฏิบัติงานอาสาสมัครทุกด้านในระดับมาก มีคุณภาพชีวิตใน ระดับมากที่สุดผลการศึกษาแนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า การ ยกระดับชมรมผู้สูงอายุให้มีความชัดเจนมีกฎหมายรับรอง เพื่อให้ชมรมผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนอย่างมีระบบมี ความจำเป็นต่อการพัฒนางานอาสาสมัครที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและเพื่อเป็นการเพิ่ม ทักษะในการปฏิบัติงาน ควรมีการจัดอบรม ประชุม สัมมนา โดยมีนักวิชาชีพที่หลากหลาย มาให้ความรู้แก่ อาสาสมัครอย่างสม่ำเสมอ และการให้เกียรติแก่ผู้สูงอายุที่มาปฏิบัติงานอาสาสมัคร โดยการจัดกิจกรรมประกาศ เกียรติคุณแก่อาสาสมัครและเมื่อพิจารณาในรายละเอียด จึงนำมาอภิปราย ดังนี้

1) ด้านร่างกาย โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน หว้าให้ความสำคัญในเรื่องด้านร่างกายของคนพิการมาก ถ้าสุขภาพร่างกายและจิตใจของคนพิการดีก็ส่งผลให้คน พิการในพื้นที่มีอายุยืนยาว ไม่สอดคล้องกับผลวิจัยของกรรวิ แก้วมณี (2560) เรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานครกับการปฏิบัติงานอาสาสมัคร พบว่า ด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก เพราะผู้สูงอายุที่ปฏิบัติงาน อาสาสมัครส่วนใหญ่สามารถดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองได้ดี และมีความเข้าใจในการรักษาสุขภาพซึ่งสามารถ ทำได้ตามหลักมาตรฐานสุขบัญญัติแห่งชาติ รวมถึงไม่สอดคล้องกับผลวิจัยของตลญา วันทา (2566) เรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษานานเอื้ออาทรพหลโยธิน กม.44 จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านสุขภาพกาย

ผู้สูงอายุในชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บอย่างรุนแรง เช่น ความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน เป็นต้น เพราะว่าผู้สูงอายุรับประทานยาตามที่แพทย์สั่งและไปพบแพทย์ตามนัดอย่างสม่ำเสมอ และจะออกกำลังกายเป็นประจำ

2) ด้านจิตใจ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยให้ความสำคัญในเรื่องการช่วยเหลือบริเวณที่อยู่อาศัยให้รู้สึกปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของกรรวิ แก้วมณี (2560) เรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครกับการปฏิบัติงานอาสาสมัคร พบว่า ด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่เป็นโรคซึมเศร้า ซึ่งสะท้อนได้ว่า ผู้สูงอายุที่ปฏิบัติงานอาสาสมัครส่วนใหญ่ไม่รู้สึกผิดหวังในตนเองและมีความสุข มีสุขภาพจิตดี แจ่มใส มีความภาคภูมิใจในตนเองตลอดจนเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส และเป็นสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น

3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยให้ความสำคัญกับด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ได้รับการช่วยเหลือจากคนในครอบครัวและผู้อื่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลวิจัยของกรรวิ แก้วมณี (2560) เรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครกับการปฏิบัติงานอาสาสมัคร พบว่า ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมาก เพราะ แสดงถึงผู้สูงอายุที่ปฏิบัติงานอาสาสมัครได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกับคนในครอบครัวหรือบุคคลอื่น ได้ให้และได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ตลอดจนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัว ชุมชน หรือสังคม และได้ให้ความช่วยเหลือ มีบุคคลที่สามารถไว้วางใจ

4) ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม เพราะการเข้าถึงการรับรู้และเข้าถึงข่าวสารต่างๆ เพื่อหางบประมาณมาช่วยในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลวิจัยของอนรรฆ อิศเฮาะ (2562) เรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี เพราะผู้สูงอายุที่ปฏิบัติงานอาสาสมัคร รู้สึกปลอดภัยและมีความมั่นคงในชีวิตสามารถเข้าถึงบริการต่างๆ จากภาครัฐ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การได้รับส่วนลดในการเข้าชมสถานที่หรือค่าโดยสาร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความมั่นคงปลอดภัยในที่พักอาศัย ได้รับการบริการทางสาธารณสุข รวมถึงไม่สอดคล้องกับผลวิจัยของกัมพล วิลัยพร (2563) เรื่อง นโยบายกับการพัฒนาชุมชนเขตคลองเตยภายใต้แนวทางคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและความยั่งยืน ของชุมชนกรุงเทพมหานครในยุคพลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินโครงการที่ช่วยลดมลภาวะสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นและเป็นปัญหาเรื้อรังของชุมชนคลองเตย เช่น การกำจัดขยะ และการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM 2.5 ในปัจจุบัน

2. ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์การกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านห้วย ปัจจัยด้านองค์การโดยรวมมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านห้วย โดยภาพรวม ($r = 0.770$, Sig. = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านองค์การในทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยด้านความเชื่อมั่น มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านองค์การโดยรวมอยู่ในระดับความสัมพันธ์สูง ($r = 0.770$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับสูงที่สุด ($r = 0.811$) รองลงมา คือ ด้านจิตใจ ($r = 0.667$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.239$) และด้านร่างกาย ($r = 0.215$) ตามลำดับ สอดคล้องกับศุภณัฐ แสงสว่าง (2566) เรื่อง การบริหารจัดการคุณภาพชีวิต ในการทำงานของทีมงานพรรคเพื่อไทย กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านสภาพแวดล้อมที่ดี และปลอดภัย ทีมงานส่วนใหญ่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยต่อสถานที่ทำงานเป็นอย่างมาก ให้คุณภาพชีวิตในการทำงานนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ทีมงานในองค์การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลต่อการทำงานของทีมงานพรรคเพื่อไทย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

1. การศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยงาน การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยเฉพาะในส่วนของ การจัดสรรงบประมาณและการจัดการโครงการจาก อบต.

2. การศึกษากระบวนการทำงานภายในองค์กร เช่น การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การติดตามและประเมินผลโครงการว่ามีการดำเนินการตามแผนและเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. การมุ่งเน้นการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในเชิงปฏิบัติ ศึกษาและประเมินความต้องการในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อคนพิการ เช่น การพัฒนาทางลาด ระบบขนส่งสาธารณะ หรือการปรับปรุงอาคารให้เหมาะสม

4. การศึกษาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อบต. หน่วยงานรัฐ หรือองค์กรภาคประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมและยั่งยืน

5. การติดตามและประเมินผล การติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อตรวจสอบว่าโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการได้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมปัจจัยอื่น ๆ เพื่อศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมที่อาจมีผลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การศึกษา และการเข้าถึงเทคโนโลยี และวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับการบริหารส่วนตำบลอื่นๆ เพื่อหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการของ อบต. ว่าการวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศึกษาประสิทธิภาพของโครงการที่มีอยู่ และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการ

3. สำรวจความคิดเห็นของคนพิการและครอบครัวโดยตรง เพื่อเก็บข้อมูลจากคนพิการและครอบครัวเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริง และใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- กัมพล วิลัยพร. (2563). นโยบายกับการพัฒนาชุมชนเขตคลองเตยภายใต้แนวทางคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและความยั่งยืน ของชุมชนกรุงเทพมหานครในยุคพลตารวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กรรวิ แก้วมณี. (2560). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครกับการปฏิบัติงานอาสาสมัคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กุลธนา ธนาพงศธร. (2535). แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ: ในเอกสารการสอนชุดวิชา นโยบายสาธารณะและการวางแผน. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ดลญา วันทา. (2566). คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษากองทุนเพื่อการพัฒนาโยธิน กม.44 จังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2567). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิชา PAD 6102 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

- ศุภณัฐ แสงสว่าง. (2566). *การบริหารจัดการคุณภาพชีวิตในการทำงานของทีมงานพรรคเพื่อไทย กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2567). *รัฐบาลไทย. ค้นเมื่อ 25 กันยายน 2567, จาก www.thaigov.go.th/contactus.*
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย. (2567). *ข้อมูลทั่วไป. ค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.Banhwa.go.th/home>*
- อนรรฆ อีสเฮาะ. (2562). *คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอกะเปอร์ จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- World Health Organization [WHO]. (2004). *The World Health Organization Quality of Life (WHOQOL)-BREF (No. WHO/HIS/HSI Rev. 2012.02). World Health Organization.*